

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving

Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 79 11
Fax (070) 3 70 79 00

Datum	19 augustus 2008	Bij beantwoording de
Ons kenmerk	5560489/08	datum en ons kenmerk
Uw kenmerk	2070824970 en 2070825010	vermelden. Wilt u slechts
Onderwerp	Antwoorden Kamervragen van de leden Van Velzen en De Wit (beiden SP) over het afluisteren van advocaten en de Kamervragen van het lid Azough (GroenLinks) over het afluisteren van vertrouwelijke gesprekken tussen advocaten en verdachten	één zaak in uw brief behandelen.

In antwoord op uw brieven van 11 juli 2008, deel ik u mee dat de vragen van de leden Van Velzen en De Wit (beiden SP) van uw Kamer over het afluisteren van advocaten (ingezonden op 10 juli 2008) en de vragen van het lid Azough (GroenLinks) van uw Kamer over het afluisteren van vertrouwelijke gesprekken tussen advocaten en verdachten (ingezonden op 10 juli 2008), worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

De Minister van Justitie,

2070824970

Antwoorden op de vragen van de leden Van Velzen en De Wit (beiden SP) aan de minister van Justitie over het af luisteren van advocaten. (Ingezonden 10 juli 2008)

Vraag 1

Herinnert u zich de toezeggingen op eerdere vragen over het aftappen van gesprekken met advocaten? 1)

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de uitzending van het NOS Journaal over het niet vernietigen van honderden afgetapte gesprekken tussen advocaten en cliënten? 2)

Vraag 3

Is het waar dat 19 dvd's met in totaal 100 gigabyte aan vertrouwelijke gesprekken tussen cliënten en advocaten per abuis aan een verkeerde persoon zijn gegeven? Zo ja, hoe heeft dit kunnen gebeuren?

Vraag 5

Wat is de reden dat deze gesprekken in juni 2008 nog niet waren vernietigd? Is de 'Instructie vernietiging geïntercepteerde gesprekken' met betrekking tot deze gesprekken nageleefd?

Antwoord vraag 2, 3 en 5

Over de gang van zaken heeft het College van procureurs-generaal mij het volgende bericht. In een strafrechtelijk onderzoek naar een mogelijk levensdelict is een telefoonaansluiting afgeluisterd van een penitentiaire inrichting waar de verdachte van dit feit verbleef. Er zijn geen telefoons van advocaten afgeluisterd. Van een telefoonaansluiting in een penitentiaire inrichting maken meerdere gedetineerden op de afdeling gebruik. Het tappen van de aansluiting gebeurde met machtiging van de rechter-commissaris en had ten doel kennis te nemen van gesprekken waaraan deze verdachte deelnam. De gesprekken waarvan de politie door stemherkenning vaststelde dat de verdachte daaraan deelnam zijn uitgeluisterd en bewaard en de gesprekken die de verdachte voerde met zijn advocaat en als zodanig door de politie zijn herkend, zijn vernietigd ingevolge de Instructie vernietiging geïntercepteerde gesprekken met geheimhouders. De gesprekken gevoerd door andere gedetineerden waren niet van belang voor het opsporingsonderzoek. Om die reden zijn die gesprekken niet door de politie uitgeluisterd en er heeft op die gesprekken dan ook geen selectie plaatsgevonden van geheimhoudersgesprekken.

Tijdens een pro-forma zitting van een strafzaak heeft de advocaat van de desbetreffende verdachte gevraagd om gesprekken te mogen beluisteren die waren opgenomen door het tappen van de telefoon in de Penitentiare inrichting. Daarop zijn door de politie 19 DVD's aan hem verstrekt. Op de verstrekte DVD's stonden abusievelijk niet alleen de gesprekken waaraan de verdachte had deelgenomen (m.u.v. de gesprekken die hij voerde met zijn advocaat aangezien die immers waren vernietigd), maar ook alle voor het opsporingsonderzoek niet relevante en daarom niet uitgeluisterde gesprekken waaraan andere gedetineerden deel hadden genomen. Bij deze gesprekken zaten eveneens gesprekken tussen die andere gedetineerden en hun advocaten.

De gesprekken bevonden zich nog op de gegevensdragers bij de politie omdat alle gesprekken, zowel de door de politie uitgeluisterde gesprekken als de niet uitgeluisterde voor het opsporingsonderzoek niet relevante gesprekken, in verband met het gestelde in art. 126cc van het Wetboek van strafvordering (Sv) waren bewaard. De niet voor het onderzoek relevante en niet uitgeluisterde geheimhoudersgesprekken hadden door de politie vernietigd dienen te worden op grond van art. 126aa Sv. Nu alle niet relevante gesprekken niet zijn uitgeluisterd zijn de geheimhoudersgesprekken van de andere gedetineerden niet als zodanig herkend en heeft derhalve ook geen vernietiging plaatsgevonden. Het College van procureurs-generaal heeft naar aanleiding van onderhavig geval aan de hoofden van de parketten opdracht gegeven om in gevallen waarin een telefoontap in een penitentiare inrichting is geplaatst, er op toe te zien dat de gesprekken waarvan is gebleken dat de verdachte daaraan niet heeft deelgenomen ingevolge artikel 126aa Sv door de politie worden vernietigd.

Vraag 4

Klopt het dat deze vertrouwelijke gesprekken dateren uit de periode september 2007 tot januari 2008?

Antwoord

De gesprekken dateren uit de periode september 2007 tot en met begin december 2007.

Vraag 6

Zijn er achterstanden bij het vernietigen van afgeluisterde geheimhoudersgesprekken? Zo ja, hoe groot is deze achterstand en welke maatregelen gaat u nemen om deze achterstand weg te werken?

Antwoord

Er is mij op dit moment geen achterstand bij het vernietigen van geheimhoudersgesprekken bekend. Een dergelijke achterstand was ook niet de reden van het gebeurde in deze zaak (zie het antwoord op de vragen 2, 3 en 5).

Vraag 7

Welke gevolgen heeft het niet vernietigen van deze gesprekken voor de zaken waarop deze gesprekken betrekking hebben? Om welke tenlasteleggingen betreft het?

Antwoord

Welke risico's dit voor andere zaken oplevert, valt in zijn algemeenheid niet te voorspellen. Dat is aan de rechter die daarover eventueel zal moeten oordelen. Aangezien de overige gesprekken niet zijn uitgeluisterd, is niet bekend om welke zaken het gaat.

Vraag 8

Welke regels bestaan er om de privacy te waarborgen van de bij deze geheime gesprekken betrokken personen en waarom hebben deze waarborgen hier gefaald?

Antwoord

De privacy van personen die deelnemen aan telefoongesprekken wordt gewaarborgd door de regels die het Wetboek van strafvordering verbindt aan het afluisteren van dergelijke communicatie (zoals het verkrijgen van een machtiging van de rechter-commissaris die de proportionaliteit en de subsidiariteit beoordeeld). Voor de communicatie met geheimhouders gelden nog strengere regels. Deze gesprekken dienen in beginsel te worden vernietigd. Voor het overige verwijs ik naar het antwoord op vraag 2, 3 en 5.

Vraag 9

Heeft het College van procureurs-generaal naar aanleiding van de reconstructie van de zaak van de Hells Angels al lessen getrokken en verbeterpunten geformuleerd met betrekking tot de handelwijze omtrent afgeluisterde geheimhoudersgesprekken? Zo neen, waarom niet? Zo ja, welke zijn dit?

Antwoord

Mede naar aanleiding van de feitenreconstructie in de strafzaak tegen de Hells Angels heeft het College besloten tot het instellen van een 'commissie geheimhoudersgesprekken'. Gelet op het feit dat het uitluisteren van opgenomen telefoongesprekken plaatsvindt door de politie en de politie dus ook in eerste instantie verantwoordelijk is voor de naleving van de regels met betrekking tot geheimhoudersgesprekken, is de politie in deze commissie vertegenwoordigd. Ook de advocatuur is bij de werkzaamheden van de commissie betrokken. De commissie heeft tot taak diverse reeds in gang gezette activiteiten rondom geheimhoudersgesprekken te coördineren en voorstellen te doen voor de implementatie van de werkwijze aangaande geheimhoudersgesprekken.

Vraag 10

Deelt u de mening dat deze situatie het vertrouwen in de rechtsstaat ondermijnt? Zo ja, welke garantie kunt u geven dat een soortgelijke situatie zich niet meer voor zal doen?

Antwoord

Het belang van een strikte naleving door politie en Openbaar Ministerie van de regels met betrekking tot de omgang met geheimhoudersgesprekken staat buiten kijf. Om die reden onderneemt het College de nodige stappen om de kans op herhaling zo veel mogelijk te beperken.

- 1) Aangangsel Handelingen nr. 1140, vergaderjaar 2007-2008
- 2) NOS Journaal, 8 juli 2008

2070825010

Antwoorden op vragen van het lid Azough (GroenLinks) aan de minister van Justitie over het af luisteren van vertrouwelijke gesprekken tussen advocaten en verdachten. (Ingezonden 10 juli 2008)

Vraag 1

Welke maatregelen zult u op korte termijn nemen om te voorkomen dat vertrouwelijke gesprekken tussen vertrouwenspersonen, zoals raadslieden en verdachten door opsporingsinstanties worden uitgeluisterd?

Antwoord

Het af luisteren van vertrouwelijke gesprekken met geheimhouders is niet verboden, mits de daaromtrent geldende regels juist en volledig worden nageleefd.

Vraag 2

Wat vindt u ervan om in individuele strafzaken te voorzien in onafhankelijk toezicht dat moet voorkomen dat dergelijke opgenomen gesprekken niet alleen in strafdossiers terecht komen, maar ook daadwerkelijk nog voordat er überhaupt kennis van kan worden genomen worden gewist?

Vraag 3

Bent u bereid om vertegenwoordigers van de Nederlandse Orde van Advocaten, de Raad voor de Strafrechtstoepassing en het Openbaar Ministerie op te dragen te voorzien in concrete controle op de naleving van de bestaande wettelijke bepalingen die gericht zijn op het beschermen van de vertrouwenssfeer tussen vertrouwenspersonen en verdachten?

Antwoord op vraag 2 en 3

De politie dient bij het uitwerken van opgenomen telefoongesprekken alert te zijn op de aanwezigheid van gesprekken met geheimhouders en die aan de officier van justitie te melden. In het thans geldend wettelijk systeem is het vervolgens aan de officier van justitie te bepalen of deze communicatie met een geheimhouder onder de reikwijdte van art. 126aa tweede lid Wetboek van Strafvordering valt. Ook is het aan de officier van justitie te bepalen of bepaalde communicatie – al valt deze onder het verschoningsrecht van de geheimhouder – na machtiging van de rechter commissaris aan het dossier dient te worden toegevoegd. Op basis van de zich in de afgelopen jaren voorgedane incidenten, valt naar mijn mening niet te concluderen dat politie en OM niet in staat zijn de regels op dit punt na te leven. Van opzet is in het geheel niet gebleken. Wel zijn er gevallen dat door onzorgvuldigheden de geldende procedures onvoldoende zijn nageleefd. Momenteel wordt door de politie en het Openbaar Ministerie het nodige ondernomen om herhaling daarvan zo veel mogelijk te voorkomen. Daarvan maakt de instelling van de in antwoord op vraag 9 van de vragen van de leden Van Velzen en De Wit d.d. 10 juli 2008 (vraagnummer 2070824970) genoemde commissie deel uit.

Vraag 4

En zijn er technische maatregelen te treffen waardoor dergelijk vertrouwelijk contact niet kan worden opgenomen?

Antwoord

Momenteel onderzoekt de in het antwoord op de vragen 2 en 3 genoemde commissie van het Openbaar Ministerie of een dergelijk systeem technisch mogelijk is en of (technische) voorzieningen zijn te treffen die tegemoet komen aan bezwaren tegen het geheel van interceptie uitsluiten van communicatie met bepaalde nummers. Ik zal de bevindingen van de commissie afwachten en de kamer daarover te zijner tijd informeren.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Van Velzen en De Wit (beiden SP), ingezonden 10 juli 2008 (vraagnummer 2070824970)